

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 31 maja 2018 r.
(OR. en)

9522/18

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0197 (COD)

FSTR 23
REGIO 31
FC 24
CADREFIN 50
IA 151
CODEC 897

WNIOSEK

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	30 maja 2018 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2018) 372 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2018) 372 final.

Zał.: COM(2018) 372 final

Strasburg, dnia 29.5.2018
COM(2018) 372 final

2018/0197 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności
{SEC(2018) 268 final} - {SWD(2018) 282 final} - {SWD(2018) 283 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Dnia 2 maja 2018 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący kolejnych wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027¹. Obejmują one Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Fundusz Spójności.

W dokumencie otwierającym debatę na temat finansów UE, a także w ocenie ex post oraz konsultacjach społecznych, za główny cel uznano uproszczenie administracyjne. Z doświadczenia wynika, że przepisy są nadmiernie skomplikowane i rozdrobnione, co skutkuje niepotrzebnym obciążeniem podmiotów zarządzających programami i beneficjentów końcowych.

Aby zapewnić spójność² z innymi politykami UE w ramach zarządzania dzielonego, realizacja i wdrażanie EFRR i Funduszu Spójności są w miarę możliwości regulowane przepisami rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów („RWP”). Te wspólne przepisy dotyczą siedmiu funduszy podlegających zarządzaniu dzielonemu na szczeblu UE. Są to mianowicie:

- FS: Fundusz Spójności
- EFMR: Europejski Fundusz Morski i Rybacki³
- EFRR: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- EFS+: Europejski Fundusz Społeczny Plus⁴
- FAM: Fundusz Azylu i Migracji⁵
- FBW: Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego⁶
- IZGW: Instrument na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz⁷

Dla zapewnienia spójności z programem „Horyzont Europa”, ten ostatni będzie się koncentrować na „europejskiej doskonałości” (wytwarzaniu i wykorzystywaniu nowej wiedzy), natomiast EFRR skupi się na „stosowaniu regionalnym” (upowszechnianiu istniejącej wiedzy i technologii w miejscach, gdzie jest to najbardziej potrzebne, i wykorzystywaniu ich na szczeblu lokalnym za pomocą strategii inteligentnej specjalizacji).

W kwestii zapewnienia spójności z instrumentem „Łącząc Europę” większa synergia i komplementarność będzie możliwa, jeśli instrument „Łącząc Europę” skoncentruje się w szczególności na „sieci bazowej”, natomiast EFRR i Fundusz Spójności zapewnią również wsparcie dla „sieci kompleksowej”, w tym dostępu do niej na poziomie lokalnym i regionalnym oraz połączeń transportowych na obszarach miejskich.

W celu uproszczenia przepisów i zapewnienia ich jasności, w niniejszym rozporządzeniu określono przepisy mające zastosowanie do interwencji EFRR i Funduszu Spójności

¹ COM(2018) 322 final z 2.5.2018.

² Zagadnienie synergii, spójności i zgodności z innymi politykami UE omówiono szczegółowo w ocenie wpływu.

³ [Odniesienie].

⁴ [Odniesienie]; z wyjątkiem programów Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych oraz na rzecz zdrowia.

⁵ [Odniesienie]; tylko elementy objęte zarządzaniem dzielonym.

⁶ [Odniesienie].

⁷ [Odniesienie], z wyjątkiem programu dotyczącego sprzętu do kontroli celnej.

w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” oraz interwencji EFRR w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg).

Z uwagi jednak na szczególny charakter programów w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg), w których uczestniczy wiele państw członkowskich i krajów trzecich, w osobnym rozporządzeniu dotyczącym celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) określono szczegółowe zasady o charakterze uzupełniającym w stosunku do rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i niniejszego rozporządzenia.

Niniejszy wniosek przewiduje jako datę rozpoczęcia stosowania 1 stycznia 2021 r. i jest przedstawiany Unii składającej się z 27 państw członkowskich, zgodnie z notyfikacją o zamiarze wystąpienia z Unii Europejskiej i Euratomu przekazaną przez Zjednoczone Królestwo na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej, otrzymaną przez Radę Europejską w dniu 29 marca 2017 r.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

Uzasadnieniem dla działania UE jest art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE): „[...] [Unia] rozwija [...] i prowadzi działania służące wzmocnieniu jej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. W szczególności Unia zmierza do zmniejszenia dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów oraz zacofania regionów najmniej uprzywilejowanych”.

Cele EFRR są określone w art. 176 TFUE: „Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych w Unii poprzez udział w rozwoju i dostosowaniu strukturalnym regionów opóźnionych w rozwoju oraz w przekształcaniu upadających regionów przemysłowych”.

Cele Funduszu Spójności są określone w art. 177 TFUE: „Fundusz Spójności, utworzony zgodnie z tą samą procedurą, wspiera finansowo projekty w dziedzinach środowiska i sieci transeuropejskich w zakresie infrastruktury transportowej”.

Ponadto art. 174 TFUE stanowi, że szczególną uwagę należy zwracać na obszary wiejskie, obszary podlegające transformacji przemysłowej i regiony, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, takie jak najbardziej na północ wysunięte regiony o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie.

W art. 349 TFUE przewidziano szczególne środki w celu uwzględnienia strukturalnej sytuacji gospodarczej i społecznej regionów najbardziej oddalonych, pogarszanej przez niektóre szczególne cechy, które poważnie szkodzą ich rozwojowi.

Pomocniczość i proporcjonalność

W toku oceny skutków⁸ stwierdzono, że działania na szczeblu UE stanowią wartość dodaną wobec działań podejmowanych na szczeblu krajowym m.in. z następujących powodów:

- W wielu krajach EFRR i Fundusz Spójności stanowią co najmniej 50 % wartości inwestycji publicznych – bez tych funduszy państwa członkowskie nie dysponowałyby **środkami finansowymi pozwalającymi na dokonanie takich inwestycji**.
- Fundusze generują znaczące potencjalne **skutki uboczne**, o zasięgu przekraczającym granice państwowe i regionalne, na przykład w zakresie inwestycji w innowacje i

⁸ Szczegóły w załączonym sprawozdaniu z oceny skutków SWD(2018)282, rozdział 3.1 w sprawie pomocniczości i wartości dodanej EFRR i Funduszu Spójności.

MŚP. Wsparcie na szczeblu UE ma istotne znaczenie dla zapewnienia takich pozytywnych skutków ubocznych i zapobiegania niedoinwestowaniu. Ponadto inwestycje powinny być projektowane z myślą o maksymalizacji skutków ubocznych.

- W większości regionów, w tym bardziej rozwiniętych, **strategie inteligentnej specjalizacji** (RIS3) stanowią spójne ramy strategiczne inwestycji i pozwalają na uzyskanie wysokiej wartości dodanej. Powstały one dzięki temu, że wsparcie z EFRR było uzależnione od spełnienia wymogów i warunków wstępnych w zakresie programowania strategicznego. Co warto podkreślić, korzyści płynące z takich strategii są najwyższe w regionach najbardziej rozwiniętych (szczególnie w krajach nordyckich, Austrii, Niemczech, krajach Beneluxu i Francji).
- **Promowanie priorytetów UE**, w tym reform strukturalnych rynku pracy oraz sektorów transportu, środowiska, przystosowania się do zmiany klimatu i jej łagodzenia, energetyki i edukacji oraz polityk i programów społecznych, jak również modernizacji administracji.
- EFRR i Fundusz Spójności generują **namacalne efekty w obszarach, które są ważne dla obywateli europejskich** – „Budżet UE pomaga załatwiać sprawy istotne dla Europejczyków”⁹. Pomoc regionom w sprostaniu wyzwaniom globalizacji, utworzenie 420 000 nowych miejsc pracy i wsparcie 1,1 mln MŚP¹⁰, zwalczanie ubóstwa na obszarach miejskich – to wszystko kwestie priorytetowe dla Europejczyków. Należy zauważyć, że wyniki te są niejednokrotnie szczególnie widoczne poza krajami objętymi polityką spójności.

Ponadto dokonane w rozporządzeniu wybory w zakresie polityki są proporcjonalne m.in. z następujących powodów:

- Zarządzanie dzielone: programy nie są zarządzane bezpośrednio przez Komisję Europejską, lecz wdrażane we współpracy partnerskiej z państwami członkowskimi.
- Połączone przepisy (rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów wraz z niniejszym rozporządzeniem) są znacznie prostsze i bardziej jednolite niż w poprzednim okresie.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

Ocena *ex post*

Pod względem strategii, priorytetów i oddziaływania polityki, w toku oceny *ex post* stwierdzono, co następuje:

- Wsparcie dla MŚP ma duży potencjalny wpływ. Niemniej jednak wsparcie powinno skoncentrować się bardziej na strategiach inteligentnej specjalizacji oraz na tym, aby dynamicznym MŚP pomóc w rozwoju, a regionom – w przejściu na wyższe poziomy łańcucha gospodarczego, zamiast dążyć do utrzymania przeszłościowego modelu gospodarki.

⁹ Zob. dokument Komisji otwierający debatę na temat przyszłości finansów UE:

https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-future-eu-finances_pl

¹⁰ Cele na lata 2014–2020.

- Szereg działań ma niewielkie oddziaływanie. Szczególnie dotyczy to wsparcia dla dużych przedsiębiorstw (najskuteczniejszą strategią przyciągania dużych przedsiębiorstw nie są zachęty finansowe, lecz poprawa miejscowych warunków, np. lokalnego otoczenia biznesowego). Podobnie inwestycje w porty lotnicze przynoszą dotąd słabe wyniki – mają one mocne uzasadnienie tylko w regionach najbardziej oddalonych.
- Duża jest wartość dodana wkładu w zakresie m.in. gospodarki niskoemisyjnej, zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz współpracy regionalnej.

Kwestie te uwzględniono w niniejszym rozporządzeniu w sprawie EFRR i Funduszu Spójności, w którym:

- utrzymano koncentrację tematyczną, przy czym główne priorytety to: wsparcie dla innowacji, gospodarki cyfrowej i MŚP za pośrednictwem strategii inteligentnej specjalizacji, a także gospodarka niskoemisyjna i gospodarka o obiegu zamkniętym zgodnie z ogólnym zobowiązaniem do przeznaczania 25 % środków na cel dotyczący klimatu.
- zawarto wykaz działań, które mają nie otrzymywać wsparcia – dotyczy to m.in. bezpośredniego wsparcia na rzecz dużych przedsiębiorstw oraz infrastruktury portów lotniczych (poza regionami najbardziej oddalonymi) oraz niektórych rodzajów gospodarowania odpadami (np. składowania);
- pogłębiono kwestię współpracy regionalnej oraz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

Ponadto w ocenie *ex post* sformułowano różnego rodzaju wnioski dotyczące sposobu realizacji (m.in. uproszczenia, elastyczności oraz instrumentów finansowych). Zostały one uwzględnione w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów.

Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Internetowe konsultacje publiczne odbyły się od 10 stycznia do 9 marca 2018 r. Dotyczyły one polityki spójności, a więc EFRR i Funduszu Spójności w powiązaniu z EFS.

- Co się tyczy najważniejszych wyzwań, największy odsetek respondentów za kwestię bardzo ważną lub dość ważną uznał „zmniejszenie różnic między regionami” (94 %), a następnie „zmniejszenie bezrobocia, tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy i mobilność pracowników” oraz „promowanie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem” (91 %).
- Jako wyzwania, którym sprostano najskuteczniej, wymieniano najczęściej „wspieranie badań naukowych i innowacji” (61 %) oraz „współpracę terytorialną” (59 %).
- Około 76 % respondentów uznało, że fundusze wnoszą wartość dodaną w dużym lub dość dużym zakresie; mniej niż 2 % twierdziło, że nie wnoszą one żadnej wartości dodanej.
- Wśród przeszkód utrudniających osiągnięcie celów zdecydowanie najczęściej wymieniano skomplikowane procedury (86 %), a następnie procedury audytu i kontroli (68 %) oraz brak elastyczności w reagowaniu na nieprzewidziane sytuacje (60 %).
- Wśród środków służących uproszczeniu największe poparcie zyskały „mniej przepisów oraz bardziej klarowne i krótsze przepisy” (90 %), „ujednolicenie

przepisów dotyczących różnych funduszy UE” (79 %) oraz „zwiększona elastyczność” pod względem przydziału zasobów na poszczególne obszary programów i w obrębie tych obszarów (76–77 %).

W odpowiedziach na pytania otwarte respondenci z reguły zdecydowanie popierali:

- politykę spójności dla wszystkich regionów (przy utrzymaniu koncentracji na regionach słabiej rozwiniętych);
- innowacje w zakresie polityki, w tym strategii inteligentnej specjalizacji i ogólniej inteligentne inwestycje;
- utrzymanie i rozwijanie koncentracji tematycznej;
- nacisk na wyzwania lokalne (zwłaszcza zrównoważony rozwój miast);
- współpracę międzyregionalną, zarówno transgraniczną, jak i w skali ogónoeuropejskiej. Współpraca na poziomie UE ma zasadnicze znaczenie dla inteligentnej specjalizacji – innowacje w zaawansowanych technologicznie sektorach często są uzależnione od wymiany i efektów ubocznych współpracy pomiędzy klastrami lub ośrodkami wiedzy w całej Europie.

Kwestie te uwzględniono w niniejszym rozporządzeniu w sprawie EFRR i Funduszu Spójności, w którym:

- podobnie jak wcześniej skupiono się na niwelowaniu różnic między regionami oraz na wyzwaniach, przed którymi stoją regiony w całej Europie;
- utrzymano i wzmocniono koncentrację tematyczną na inteligentnym wzroście w drodze strategii inteligentnej specjalizacji oraz na niskoemisyjnej gospodarce o obiegu zamkniętym;
- utrzymano wsparcie dla współpracy międzyregionalnej, rozszerzając je na inteligentną specjalizację;
- promuje się rozwój lokalny w oparciu o zintegrowane strategie terytorialne i lokalne oraz zachęca się do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich i budowania zdolności w tej dziedzinie.

Ponadto rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów stworzy warunki ramowe do tego, aby EFRR i Fundusz Spójności:

- opierały się na prostszych niż dotąd procedurach;
- cechowały się większą elastycznością w reagowaniu na nowe wyzwania;
- opierały się na bardziej jednolitych zasadach w odniesieniu do poszczególnych funduszy UE.

Ocena skutków

Niniejszemu wnioskowi towarzyszy ocena skutków. Ostateczne sformułowanie głównych wariantów i wariantu preferowanego oraz ocena skutków gospodarczych będą jednak możliwe dopiero po ustaleniu pul środków finansowych oraz mechanizmu alokacji.

W poszczególnych wariantach uwzględniono obniżenie budżetu o 7 % poprzez:

- wariant 1: równomierne obniżenie;
- wariant 2: zmniejszenie wkładu na rzecz regionów bardziej rozwiniętych;

- wariant 3: utrzymanie wsparcia w kluczowych obszarach (koncentracja tematyczna) i zmniejszenie go w innych obszarach.

Preferowany jest wariant 3, m. in. z następujących względów:

- Pozwala on nadal koncentrować się na tematach o najwyższej wartości dodanej w UE, w których – jak wynika z oceny – prowadzona polityka miała jak dotąd największy wpływ.
- Wiele spośród największych wyzwań (globalizacja i przemiany gospodarcze, przejście na gospodarkę niskoemisyjną i gospodarkę o obiegu zamkniętym, wyzwania związane z ochroną środowiska, migracje i obszary ubóstwa w miastach) ma coraz większy wpływ na liczne regiony UE, w tym wysoko rozwinięte. Inwestycja ze strony UE jest konieczna, a ponadto jest oznaką solidarności.
- Wariant ten jest niezbędny do utrzymania masy krytycznej – inwestycje w regionach wyżej rozwiniętych już teraz są stosunkowo niewielkie w przeliczeniu na jednego mieszkańca.
- W konsultacjach społecznych zdecydowana większość zainteresowanych stron poparła interwencję EFRR we wszystkich regionach. Wariant ten zapewnia również lepszą widoczność funduszy polityki spójności we wszystkich państwach członkowskich.

Sprawozdanie przedłożono dwukrotnie Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej, która przedstawiła następujące uwagi:

Opinia Rady ds. Kontroli Regulacyjnej	W jaki sposób odniesiono się do opinii
<p>Runda 1.: Negatywna opinia</p> <p>1. W sprawozdaniu nie uwzględniono skutków ograniczenia zdolności finansowania przez EFRR i Fundusz Spójności.</p> <p>2. W funduszu nie uwzględniono, w jaki sposób zmienione cele i kryteria alokacji środków wpłyną na zmianę kierunku programu.</p> <p>3. Nie uwzględniono ewentualnych wariantów niższego rzędu w odniesieniu do zasięgu terytorialnego, kwalifikowalności regionalnej oraz środków dotyczących alokacji finansowych w ramach EFRR/Funduszu Spójności.</p> <p>4. W sprawozdaniu nie zbadano w wystarczającym stopniu konsekwencji zmian w mechanizmach realizacji.</p>	<p>1. 10 % cięcie w finansowaniu zostało teraz uwzględnione w sekcji 3.2, przy wykorzystaniu trzech różnych wariantów.</p> <p>2. Tekst oraz wykresy w sekcji 3.2. pokazują, w jaki sposób zmieniałby się kierunek programu w ramach poszczególnych wariantów.</p> <p>3. W sekcji 3.2 przedstawiono trzy warianty dotyczące alokacji geograficznych i tematycznych oraz wskazano główną linię zmiany kierunku.</p> <p>4. Opracowano rozdział dotyczący mechanizmu realizacji zgodnie z wytycznymi Rady ds. Kontroli Regulacyjnej (zob. sekcja dot. uwagi 8, poniżej).</p>
<p>Runda 2.: pozytywna opinia z następującymi zastrzeżeniami:</p> <p>1. Treść oraz konsekwencje preferowanego</p>	<p>1. Założenia wszystkich wariantów przedstawiono na stronach 28–29</p>

<p>wariantu (koncentracja tematyczna) nie są wystarczająco jasne. W zmienionym sprawozdaniu nie przedstawiono wystarczających dowodów na to, że koncentracja tematyczna przyczyni się do ograniczenia różnic regionalnych i krajowych.</p> <p>2. W sprawozdaniu nie określono przyszłych sposobów wdrażania tzw. metody berlińskiej w odniesieniu do alokacji finansowych ani powodów, dla których nie rozważono alternatywnych możliwości.</p> <p>3. W sprawozdaniu nie opisano zakresu ani potencjalnych skutków europejskiego mechanizmu transgranicznego.</p> <p>4. W sprawozdaniu nie wyjaśniono spójności/ komplementarności pomiędzy EFRR/Funduszem Spójności a nowym Programem wspierania reform.</p>	<p>sprawozdania i porównano w ramach zestawienia w tabeli 7. Rysunek 5 dotyczy wpływu tematycznego wybranego wariantu w rozbiciu na państwa członkowskie. Zbadano i porównano za pomocą modelu makroekonomicznego QUEST wpływ poszczególnych wariantów na regionalne i krajowe stopy wzrostu, co zostało przedstawione na stronach 30–31, jak również w zestawieniach w tabeli 9 i rysunkach 6 i 7.</p> <p>2. W polu tekstowym na stronie 29 opisano metodę berlińską i wyjaśniono przyczyny zachowania tej metody, bez rozważania innych możliwości.</p> <p>3. Na stronach 41–42 opisano mechanizm transgraniczny. Przywołano sprawozdanie na temat potencjalnych skutków i podano źródło w przypisie.</p> <p>4. Na stronie 60 wyszczególniono powiązania z Programem wspierania reform.</p>
---	---

Uproszczenie

Istnieją dowody wskazujące na znaczne koszty administracyjne związane z programami EFRR i Funduszu Spójności – w niedawnym badaniu¹¹ oszacowano je w przypadku EFRR na poziomie średnio 3 % kosztów programu, a w przypadku Funduszu Spójności – 2,2 %. Obciążenie administracyjne beneficjentów (w tym MŚP) jest wyższe.

Większość środków upraszczających EFRR i Funduszu Spójności zostanie wprowadzona rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów. Ich wpływ finansowy przeważnie trudno określić z wyprzedzeniem, lecz z badania wynika, co następuje:

- Częstsze stosowanie uproszczonych form kosztów (lub płatności opartych na spełnieniu warunków) w przypadku EFRR i Funduszu Spójności może znacznie obniżyć całkowite koszty administracyjne – o 20–25 %, jeżeli rozwiązania te będą stosowane powszechnie.
- Bardziej proporcjonalne podejście do kontroli i audytów pozwoliłoby na znaczne ograniczenie liczby weryfikacji oraz obciążeń audytowych w przypadku programów „niskiego ryzyka”. Całkowite koszty administracyjne EFRR i Funduszu Spójności zmniejszyłyby się dzięki temu o 2–3 %, a koszty konkretnych programów – w znacznie większej proporcji.

E-spójność i wymiana danych

¹¹ Spatial Foresight & t33, *New assessment of administrative costs and burden in ESI Funds, preliminary results*.

W programach na lata 2014–2020 wymagany był system elektronicznej wymiany danych między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi oraz między różnymi organami w ramach systemu zarządzania i kontroli. W niniejszym rozporządzeniu wymóg ten zostaje utrzymany i rozwinięty w odniesieniu do pewnych aspektów gromadzenia danych. Wszystkie dane niezbędne do monitorowania postępów w realizacji działań, w tym rezultatów i wyników programów, będą obecnie przekazywane drogą elektroniczną co dwa miesiące, co oznacza, że otwarta platforma danych będzie aktualizowana niemal w czasie rzeczywistym.

Dane dotyczące beneficjentów i operacji będą również podawane do wiadomości publicznej w formie elektronicznej na stronie internetowej prowadzonej przez instytucję zarządzającą.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek Komisji dotyczący wieloletnich ram finansowych przewiduje kwotę 273 mld EUR na EFRR i Fundusz Spójności na lata 2021–2027.

Pula środków na EFRR i Fundusz Spójności na lata 2021–2027 (w mln)

EFRR i Fundusz Spójności ogółem	241 978
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)	200 629
• Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu	190 752
• Europejska współpraca terytorialna	8 430
• Regiony najbardziej oddalone i obszary słabo zaludnione	1 447
Fundusz Spójności	41 349
• w tym wkład do instrumentu „Łącząc Europę” – sieci transportowe	10 000

5. STRESZCZENIE ROZPORZĄDZENIA

Większość kwestii dotyczących realizacji i wdrożenia EFRR i Funduszu Spójności jest uregulowana rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów. W tym właśnie kontekście należy widzieć niniejsze rozporządzenie, które koncentruje się na kluczowych kwestiach strategicznych, w szczególności na:

- głównych priorytetach i tematach,
- ramach wskaźników służących monitorowaniu,
- podejściu do poszczególnych obszarów, w tym do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz do regionów najbardziej oddalonych.

Rozdział I – Przepisy wspólne

Podejście do interwencji

Celom polityki określonym w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów nadano w rozporządzeniu w sprawie EFRR i Funduszu Spójności konkretny wymiar, przyporządkowując im cele szczegółowe, odpowiadające zakresowi obu funduszy, i zapewniono ich monitorowanie za pomocą odpowiednich wskaźników.

Określono w nim również ograniczony wykaz niekwalifikowalnych działań, które nie są objęte zakresem interwencji funduszy. Określenie zakresu interwencji funduszy oraz wykazu niekwalifikowalnych działań służy zapewnieniu, aby wsparcie inwestycyjne było zgodne z wynikami oceny oraz z celami Unii Europejskiej w zakresie polityki i zrównoważonego rozwoju – oznacza to, że wsparcie nie będzie przeznaczane na składowanie odpadów, infrastrukturę portów lotniczych, przemysł tytoniowy i likwidację obiektów jądrowych.

Koncentracja tematyczna

W celu dalszego zapewnienia odpowiedniej masy krytycznej inwestycji mimo zmniejszenia budżetu, w ramach rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności utrzymano wymogi w zakresie koncentracji tematycznej. Większość (65 % do 85 %) środków będzie przeznaczana na realizację celów polityki, które zgodnie z wynikami oceny oraz przeprowadzoną oceną skutków mają najwyższą wartość dodaną i najbardziej przyczyniają się do realizacji priorytetów UE:

- cel polityki 1 (CP 1): „Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej”;
- cel polityki 2 (CP 2): „Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem”.

Dla zwiększenia elastyczności kryteria koncentracji tematycznej będą obowiązywać na szczeblu krajowym.

Dla państw o:	minimalny „CP 1”	%	minimalny % „CP 2”
DNB poniżej 75 %	35 %		30 %
DNB 75–100 %	45 %		30 %
DNB powyżej 100 %	60 %		nie dotyczy <i>CP 1 i CP 2 min. 85 %</i>

Wskaźniki

W celu zapewnienia spójnego monitorowania postępów w kierunku lepszych wyników, w rozporządzeniu zachowano również i udoskonalono wspólny zestaw wskaźników produktu, dodając po raz pierwszy wspólny zestaw wskaźników rezultatu. Umożliwią one przedstawianie wyników w czasie rzeczywistym na platformie otwartych danych i porównanie różnych programów i państw członkowskich. Posłużą one również do dyskusji nad wynikami oraz do skutecznej oceny, a także ułatwią śledzenie wypełnienia obowiązków związanych z przepisami UE.

Oceny będą przeprowadzane zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r.¹², w którym trzy instytucje potwierdziły, że ocena obowiązującego ustawodawstwa i polityk powinna stanowić podstawę dla oceny skutków poszczególnych wariantów dalszych działań. Ocenie będą podlegać wyniki programów w terenie i będzie się ona opierać na wskaźnikach i poziomach docelowych oraz szczegółowej analizie stopnia,

¹² Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa (Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1).

w jakim program jest odpowiedni, skuteczny, wydajny, spójny z innymi strategiami UE i zapewnia wartość dodaną UE. Ocena będzie obejmować wnioski, problemy i możliwości dalszej poprawy działań i ich skutków.

Rozdział II – przepisy szczegółowe dotyczące traktowania szczególnych uwarunkowań terytorialnych

W proponowanym rozporządzeniu przewiduje się również większy nacisk na zrównoważony rozwój obszarów miejskich poprzez skierowanie 6 % środków EFRR na ten obszar za pośrednictwem instrumentów terytorialnych. Zintegrowane strategie rozwoju terytorialnego i lokalnego mają zapewnić spójność interwencji. Aby ułatwić i wspierać budowanie potencjału podmiotów, działania innowacyjne, wiedzę, opracowywanie polityki i komunikację w dziedzinie zrównoważonego rozwoju miast, przewidziano również w rozporządzeniu ustanowienie Europejskiej inicjatywy miejskiej, którą ma zarządzać Komisja.

Wszystkie narzędzia polityki miejskiej połączono w jeden program (Europejską inicjatywę miejską), wdrażany w drodze zarządzania bezpośredniego lub pośredniego, aby zapewnić miastom spójny produkt. Obejmuje to wymianę informacji, budowanie zdolności, działania pilotażowe i komunikację.

W rozporządzeniu przewidziano również szczególne środki w celu uwzględnienia specyficznej sytuacji regionów najbardziej oddalonych, w tym programy rekompensaty kosztów transportu i inwestycji. W odniesieniu do tych regionów wymogi w zakresie koncentracji tematycznej są również mniej rygorystyczne, niż wynikałoby to z poziomów dotyczących danych państw.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 177 akapit drugi oraz art. 178 i 349,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹³,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów¹⁴,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Art. 176 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) stanowi, że Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych w Unii. Zgodnie z tym artykułem oraz z art. 174 akapit drugi i trzeci TFUE, EFRR ma przyczyniać się do zmniejszania dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów oraz zacofania regionów najmniej uprzywilejowanych, wśród których szczególną uwagę należy zwrócić na regiony cierpiące na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, takie jak regiony najbardziej wysunięte na północ o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie.
- (2) Fundusz Spójności utworzono w celu przyczynienia się do osiągnięcia ogólnego celu wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii poprzez zapewnienie wkładu finansowego w dziedzinach środowiska naturalnego i sieci transeuropejskich w zakresie infrastruktury transportowej („TEN-T”), jak określono w rozporządzeniu (UE) nr 1315/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁵.
- (3) W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/XXX [nowe RWP]¹⁶ określono wspólne przepisy mające zastosowanie do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), Funduszu Azylu i Migracji (FAM), Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW)

¹³ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

¹⁴ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 1)

¹⁶ [Pełne odniesienie – nowe RWP].

oraz Instrument na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz (IZGW), które działają na podstawie wspólnych ram (są one dalej zwane łącznie „funduszami”).

- (4) W celu uproszczenia zasad, które mają zastosowanie do EFRR i Funduszu Spójności w okresie programowania 2014–2020, stosowne przepisy dotyczące obu funduszy należy określić jednym rozporządzeniem.
- (5) Przy wdrażaniu EFRR i Funduszu Spójności należy przestrzegać zasad horyzontalnych określonych w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej („TUE”) i w art. 10 TFUE, w tym zasad pomocniczości i proporcjonalności określonych w art. 5 TUE, przy uwzględnieniu Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Państwa członkowskie powinny również przestrzegać zobowiązań wynikających z Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz zapewnić dostępność zgodnie z art. 9 tej konwencji oraz przepisami prawa Unii harmonizującymi wymogi w zakresie dostępności towarów i usług. Państwa członkowskie i Komisja powinny dążyć do wyeliminowania nierówności i promowania równości kobiet i mężczyzn, oraz do uwzględniania perspektywy płci, a także do zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Fundusze nie powinny wspierać żadnych działań przyczyniających się do jakichkolwiek form segregacji. Cele EFRR i Funduszu Spójności powinny być osiągnęte w ramach zrównoważonego rozwoju oraz unijnego wsparcia dla celu zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska, zgodnie z art. 11 i art. 191 ust. 1 TFUE, z uwzględnieniem zasady „zanieczyszczający płaci”. W celu ochrony integralności rynku wewnętrznego operacje przynoszące korzyść przedsiębiorstwom powinny być zgodne z zasadami pomocy państwa określonymi w art. 107 i 108 TFUE.
- (6) W odniesieniu do EFRR należy uwzględnić zarówno przepisy dotyczące wsparcia celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu”, jak i celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) („EWT/Interreg”).
- (7) W celu zidentyfikowania rodzajów działań, które mogą otrzymywać wsparcie z EFRR i Funduszu Spójności, szczegółowe cele polityki dotyczące udzielania wsparcia z tych funduszy należy ustalić w taki sposób, aby przyczyniały się one do jednego lub większej liczby wspólnych celów polityki, określonych w art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/xxx [nowe RWP].
- (8) W świecie rosnących współzależności, w obliczu zmian demograficznych i migracji, polityka migracyjna Unii w oczywisty sposób wymaga wspólnego podejścia, opierającego się na synergii i komplementarności różnych instrumentów finansowania. W celu zapewnienia spójnego, skutecznego i konsekwentnego wsparcia dla wysiłków na rzecz solidarności i podziału odpowiedzialności między państwami członkowskimi w zakresie zarządzania migracjami EFRR powinien udzielać wsparcia sprzyjającego długoterminowej integracji migrantów.
- (9) W celu wsparcia wysiłków państw członkowskich i regionów w stawianiu czoła nowym wyzwaniom, zapewnianiu wysokiego poziomu bezpieczeństwa swoim obywatelom oraz zapobieganiu radykalizacji postaw, przy wykorzystaniu synergii i komplementarności z innymi politykami Unii, inwestycje w ramach EFRR powinny przyczynić się do zapewnienia bezpieczeństwa w obszarach, w których zachodzi potrzeba zagwarantowania bezpiecznej przestrzeni publicznej oraz infrastruktury krytycznej, m.in. w zakresie transportu i energii.

- (10) Ponadto inwestycje realizowane w ramach EFRR powinny przyczyniać się do rozwoju kompleksowej sieci szerokopasmowej infrastruktury cyfrowej o dużej prędkości oraz do wspierania zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej.
- (11) W związku z ogólnym celem Funduszu Spójności przewidzianym w TFUE należy określić ograniczony wykaz celów szczegółowych, które Fundusz Spójności powinien wspierać.
- (12) Aby poprawić ogólne zdolności administracyjne instytucji oraz zarządzanie w państwach członkowskich wdrażających programy w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu”, należy umożliwić działania wspierające w ramach wszystkich celów szczegółowych.
- (13) Aby promować i zintensyfikować środki współpracy przewidziane w programach realizowanych w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu”, należy usprawnić współpracę z partnerami w ramach danego państwa członkowskiego lub pomiędzy różnymi państwami członkowskimi w odniesieniu do wsparcia zapewnianego w ramach wszystkich celów szczegółowych. Taka usprawniona współpraca ma charakter uzupełniający w stosunku do współpracy w ramach EWT/Interreg i powinna w szczególności wspierać współpracę ustrukturyzowanych partnerstw w celu realizacji regionalnych strategii, o których mowa w komunikacie Komisji „Zwiększanie innowacyjności europejskich regionów: Strategie na rzecz trwałego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu”¹⁷. Partnerzy mogą zatem pochodzić z dowolnego regionu Unii, co dotyczy również regionów transgranicznych i regionów objętych strategią makroregionalną lub strategią na rzecz basenu morskiego lub kombinacją tych strategii.
- (14) Odzwierciedlając znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie ze zobowiązaniami Unii na rzecz realizacji porozumienia paryskiego i celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, fundusze przyczynią się do uwzględnienia działań w dziedzinie klimatu i do osiągnięcia celu ogólnego, w ramach którego wydatki na realizację celów klimatycznych w budżecie UE mają sięgnąć 25 %. W odniesieniu do operacji wspieranych z EFRR oczekuje się, że 30 % całkowitej puli środków EFRR będzie przyczyniać się do realizacji celów klimatycznych. W odniesieniu do operacji wspieranych z Funduszu Spójności oczekuje się, że 37 % całkowitej puli środków tego funduszu będzie przyczyniać się do realizacji celów klimatycznych.
- (15) Aby możliwe było świadczenie wsparcia z EFRR w ramach EWT/Interreg zarówno w zakresie inwestycji w infrastrukturę, jak i towarzyszących im inwestycji miękkich, szkoleń i działań na rzecz integracji, należy ustalić, że ze środków EFRR można również wspierać działania objęte zakresem celów szczegółowych w ramach EFS+, ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/XXX [nowe rozporządzenie EFS+]¹⁸.
- (16) W trosce o jak najefektywniej skoncentrowane wykorzystanie ograniczonych zasobów wsparcie inwestycji produkcyjnych z EFRR w ramach odnośnego celu szczegółowego powinno ograniczać się do mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE¹⁹, z wyjątkiem przypadków, w których

¹⁷ Komunikat Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 8 lipca 2017 r., COM(2017)376 final.

¹⁸ [Pełne odniesienie – nowe rozporządzenie EFS+].

¹⁹ Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

inwestycje obejmują współpracę z MŚP w zakresie działań badawczych i innowacyjnych.

- (17) EFRR powinien pomagać w niwelowaniu głównych dysproporcji regionalnych w Unii, zmniejszaniu różnic w poziomach rozwoju różnych regionów oraz zmniejszaniu zacofania regionów najmniej uprzywilejowanych, w tym tych, którzy borykają się z wyzwaniem wynikającym z zobowiązania do obniżenia emisyjności. Wsparcie z EFRR w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” powinno zatem koncentrować się na kluczowych priorytetach Unii zgodnie z celami polityki określonymi w rozporządzeniu (UE) 2018/xxx [nowe RWP]. W związku z tym wsparcie z EFRR powinno koncentrować się na celach polityki: „Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej” oraz „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem”. Tę koncentrację tematyczną należy osiągnąć na poziomie krajowym, dopuszczając elastyczność na poziomie poszczególnych programów oraz między trzema grupami państw członkowskich, wyodrębnionymi na podstawie odpowiednich wartości dochodu narodowego brutto. Ponadto należy szczegółowo określić metodykę klasyfikacji państw członkowskich z uwzględnieniem specyficznej sytuacji regionów najbardziej oddalonych.
- (18) W celu skupienia wsparcia na kluczowych priorytetach Unii właściwe jest również, aby wymogi koncentracji tematycznej były przestrzegane przez cały okres programowania, w tym w przypadku przesunięcia środków między priorytetami w ramach programu lub między programami.
- (19) W niniejszym rozporządzeniu należy określić różne rodzaje działań, których koszty mogą być przedmiotem wsparcia w postaci inwestycji z EFRR i Funduszu Spójności w ramach ich odpowiednich celów określonych w TFUE. W ramach Funduszu Spójności powinno być możliwe wspieranie inwestycji na rzecz środowiska i sieci TEN-T. W przypadku EFRR należy uprościć wykaz działań; możliwe powinno być również wspieranie inwestycji w infrastrukturę, inwestycji dotyczących dostępu do usług, inwestycji produkcyjnych w MŚP, sprzętu, oprogramowania oraz wartości niematerialnych i prawnych, jak również działań w zakresie informacji, komunikacji, badań, tworzenia sieci kontaktów, współpracy, wymiany doświadczeń i działań związanych z klastrami. W celu ułatwienia realizacji programu możliwe powinno być wspieranie w ramach obu funduszy działań w zakresie pomocy technicznej. Wreszcie w celu umożliwienia szerszego zasięgu interwencji na rzecz programów Interreg należy rozszerzyć zakres tak, aby obejmował również wspólne wykorzystywanie rozmaitych obiektów i zasobów ludzkich oraz koszty powiązane ze środkami w ramach EFS+.
- (20) Projekty dotyczące transeuropejskich sieci transportowych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1316/2013 powinny nadal być finansowane z Funduszu Spójności w ramach zarówno zarządzania dzielonego, jak i – w przypadku instrumentu „Łącząc Europę” – zarządzania bezpośredniego.
- (21) Jednocześnie istotne jest doprecyzowanie, które działania nie wchodzą w zakres EFRR i Funduszu Spójności, co obejmuje inwestycje służące redukcji emisji gazów cieplarnianych w ramach działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy

2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁰, aby uniknąć powielania finansowania dostępnego już w ramach tej dyrektywy. Ponadto należy wyraźnie określić, że kraje i terytoria zamorskie wymienione w załączniku II do TFUE nie kwalifikują się do wsparcia z EFRR i Funduszu Spójności.

- (22) Państwa członkowskie powinny regularnie przekazywać Komisji informacje o poczynionych postępach, stosując wspólne wskaźniki produktu i rezultatu określone w załączniku I. Wspólne wskaźniki produktu i rezultatu można w stosownych przypadkach uzupełnić wskaźnikami produktu i rezultatu specyficznymi dla danego programu. Na podstawie informacji przekazywanych przez państwa członkowskie Komisja powinna informować o postępach w osiąganiu konkretnych celów przez cały okres programowania, używając w tym celu podstawowego zestawu wskaźników określonych w załączniku II.
- (23) Zgodnie z pkt 22 i 23 porozumienia międzyinstytucjonalnego na rzecz lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. zachodzi potrzeba oceny funduszy w oparciu o informacje zgromadzone w kontekście konkretnych wymogów dotyczących monitorowania, przy czym należy unikać nadmiernej regulacji i obciążeń administracyjnych, zwłaszcza względem państw członkowskich. Wymogi te mogą, w stosownych przypadkach, obejmować mierzalne wskaźniki jako podstawę oceny oddziaływania funduszy w terenie.
- (24) W celu maksymalnego zwiększenia wkładu w rozwój terytorialny działania w tej dziedzinie powinny opierać się na zintegrowanych strategiach terytorialnych, co dotyczy również obszarów miejskich. W związku z tym wsparcie z EFRR powinno być udzielane za pośrednictwem formularzy określonych w art. 22 rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [nowe RWP] przy zapewnieniu odpowiedniego udziału władz lokalnych, regionalnych i miejskich.
- (25) W ramach zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich za konieczne uznaje się wspieranie zintegrowanego rozwoju terytorialnego służącego skuteczniejszemu rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych, demograficznych i społecznych, przed jakimi stoją obszary miejskie, w tym miejskie obszary funkcjonalne, oraz wspieranie powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi. Zasady wyboru obszarów miejskich, na których mają być realizowane zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, oraz szacunkowe kwoty przeznaczone na te działania należy określić w programach w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu”, przeznaczając na ten cel na szczeblu krajowym co najmniej 6 % środków z EFRR. Należy także ustalić, że odsetka tego należy przestrzegać przez cały okres programowania w przypadku przesunięcia środków między priorytetami w ramach programu lub między programami, w tym podczas przeglądu śródkresowego.
- (26) Aby określić lub przedstawić rozwiązania służące uwzględnieniu na poziomie Unii zagadnień dotyczących zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, należy zastąpić innowacyjne działania miejskie w dziedzinie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich Europejską inicjatywą miejską realizowaną w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego. Inicjatywa ta powinna obejmować wszystkie obszary miejskie i wspierać Program rozwoju miast w Unii Europejskiej²¹.

²⁰ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

²¹ Konkluzje Rady w sprawie unijnego programu dla miast z dnia 24 czerwca 2016 r.

- (27) Szczególną uwagę należy zwrócić na regiony najbardziej oddalone poprzez przyjęcie na podstawie art. 349 TFUE środków przewidujących dodatkowy przydział na te regiony, aby skompensować dodatkowe koszty ponoszone w nich w wyniku jednego lub kilku trwałych ograniczeń, o których mowa w art. 349 TFUE, takich jak oddalenie, charakter wyspiarski, niewielkie rozmiary, trudna topografia i klimat oraz zależność gospodarcza od niewielkiej liczby produktów, w sytuacji gdy trwały charakter i łączne występowanie tych czynników poważnie ogranicza rozwój tych regionów. Środki z tego dodatkowego przydziału mogą być przeznaczane na inwestycje, koszty operacyjne oraz zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych, mające na celu skompensowanie dodatkowych kosztów spowodowanych takimi ograniczeniami. Pomoc operacyjna może obejmować pokrycie wydatków na usługi transportu towarowego i pomoc na rozpoczęcie działalności w zakresie usług transportowych, a także pokrycie wydatków na operacje związane z ograniczeniami w przechowywaniu, z nadmierną wielkością i konserwacją narzędzi produkcyjnych oraz niedostatkami kapitału ludzkiego na lokalnym rynku. W celu ochrony integralności rynku wewnętrznego, analogicznie do wszystkich operacji współfinansowanych przez EFRR lub Fundusz Spójności, wszelkie wsparcie ze środków EFRR na finansowanie pomocy operacyjnej i inwestycyjnej w regionach najbardziej oddalonych powinno być zgodne z zasadami pomocy państwa określonymi w art. 107 i 108 TFUE.
- (28) W celu uzupełnienia i zmiany niektórych, innych niż istotne, elementów niniejszego rozporządzenia należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do wprowadzania, w uzasadnionych przypadkach, dostosowań do załącznika II, określającego wykaz wskaźników stosowanych do przekazywania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie informacji o wynikach programów. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.²². W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (29) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie wzmocnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez niwelowanie głównych dysproporcji regionalnych w Unii, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie ze względu na znaczne zróżnicowania między poziomem rozwoju poszczególnych regionów oraz opóźnienie regionów najmniej uprzywilejowanych, a także ograniczone środki finansowe państw członkowskich i regionów, natomiast możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności wymienioną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest niezbędne dla osiągnięcia tego celu,

²² Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa (Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1).

ROZDZIAŁ I

Wspólne przepisy

Artykuł 1

Przedmiot

1. W niniejszym rozporządzeniu określa się cele szczegółowe i zakres wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w odniesieniu do celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” i celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg), o których mowa w art. [4(2)] rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [nowe RWP].
2. W niniejszym rozporządzeniu określa się również cele szczegółowe i zakres wsparcia z Funduszu Spójności w odniesieniu do celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu”, o którym mowa w art. [4 ust. 2 lit. a)] rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [nowe RWP].

Artykuł 2

Cele szczegółowe EFRR i Funduszu Spójności

1. Zgodnie z celami polityki określonymi w art. [4(1)] rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [nowe RWP] EFRR wspiera następujące cele szczegółowe:
 - a) „Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej” („CP 1”) – poprzez:
 - (i) zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii;
 - (ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów;
 - (iii) sprzyjanie wzrostowi i konkurencyjności MŚP;
 - (iv) rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości;
 - b) „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem” („CP 2”) – poprzez:
 - (i) promowanie środków na rzecz efektywności energetycznej;
 - (ii) promowanie odnawialnych źródeł energii;
 - (iii) rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania na szczeblu lokalnym;
 - (iv) wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe;
 - (v) wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej;
 - (vi) wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;

- (vii) sprzyjanie bioróżnorodności i rozwojowi zielonej infrastruktury w środowisku miejskim oraz zmniejszanie zanieczyszczenia;
- c) „Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności i udoskonaleniu regionalnych połączeń teleinformatycznych” („CP 3”) – poprzez:
 - (i) udoskonalanie sieci połączeń cyfrowych;
 - (ii) rozwój zrównoważonej, inteligentnej, bezpiecznej i intermodalnej sieci TEN-T odpornej na zmianę klimatu;
 - (iii) rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej;
 - (iv) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej;
- d) „Europa o silniejszym wymiarze społecznym dzięki wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych” („CP 4”) – poprzez:
 - (i) poprawę skuteczności rynków pracy oraz dostępu do wysokiej jakości zatrudnienia poprzez rozwój innowacji społecznych i infrastruktury;
 - (ii) poprawę dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury;
 - (iii) zwiększenie integracji społeczno-ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne;
 - (iv) zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej poprzez rozwój infrastruktury, w tym podstawowej opieki zdrowotnej;
- e) „Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych” („CP 5”) – poprzez:
 - (i) wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich;
 - (ii) wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

2. Fundusz Spójności wspiera CP 2 oraz cele szczegółowe w ramach CP 3, określone w ust. 1 lit. c) ppkt (ii), (iii) i (iv).

3. W odniesieniu do celów szczegółowych określonych w ust. 1 EFRR lub Fundusz Spójności mogą również w stosownych przypadkach wspierać działania w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu”, o ile działania te:

- a) zwiększają zdolności instytucji programu oraz podmiotów związanych z wdrażaniem funduszy;
- b) poprawiają współpracę z partnerami w ramach danego państwa członkowskiego i poza nim.

Współpraca, o której mowa w lit. b), może obejmować współpracę z partnerami z regionów transgranicznych, regionów niesąsiadujących lub regionów położonych na terytorium objętym strategią makroregionalną lub strategią na rzecz basenu morskiego lub ich kombinacją.

Artykuł 3

Koncentracja tematyczna wsparcia w ramach EFRR

1. W odniesieniu do programów wdrażanych w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” całość środków z EFRR w każdym państwie członkowskim koncentruje się na szczeblu krajowym zgodnie z ust. 3 i 4.
2. W odniesieniu do koncentracji tematycznej wsparcia dla państw członkowskich, w których znajdują się regiony najbardziej oddalone – środki z EFRR przeznaczone wyraźnie na programy dla regionów najbardziej oddalonych traktuje się oddzielnie od środków EFRR przydzielonych na wszystkie pozostałe regiony.
3. Państwa członkowskie klasyfikuje się pod względem dochodu narodowego brutto w następujący sposób:
 - a) państwa członkowskie o wskaźniku dochodu narodowego brutto równym lub przekraczającym 100 % średniej UE („grupa 1”);
 - b) państwa członkowskie o wskaźniku dochodu narodowego brutto równym lub przekraczającym 75 % i niższym niż 100 % średniej UE („grupa 2”);
 - c) państwa członkowskie o wskaźniku dochodu narodowego brutto niższym niż 75 % średniej UE („grupa 3”).

Do celów niniejszego artykułu wskaźnik dochodu narodowego brutto oznacza stosunek dochodu narodowego brutto danego państwa członkowskiego na mieszkańca, mierzonego według standardu siły nabywczej i obliczanego na podstawie danych Unii za okres 2014–2016, do średniego dochodu narodowego brutto 27 państw członkowskich na mieszkańca, mierzonego według standardu siły nabywczej, w tym samym okresie odniesienia.

W odniesieniu do programów w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” dla najbardziej oddalonych regionów, regiony te klasyfikuje się do grupy 3.

4. W stosunku do państw członkowskich obowiązują następujące wymogi koncentracji tematycznej:
 - a) państwa członkowskie z grupy 1 przeznaczają co najmniej 85 % całkowitej kwoty swoich środków z EFRR w ramach priorytetów innych niż pomoc techniczna na CP 1 i 2, w tym co najmniej 60 % na CP 1;
 - a) państwa członkowskie z grupy 2 przeznaczają co najmniej 45 % całkowitej kwoty swoich środków z EFRR w ramach priorytetów innych niż pomoc techniczna na CP 1 i co najmniej 30 % na CP 2;
 - b) państwa członkowskie z grupy 3 przeznaczają co najmniej 35 % całkowitej kwoty swoich środków z EFRR w ramach priorytetów innych niż pomoc techniczna na CP 1 i co najmniej 30 % na CP 2.
5. Wymogi koncentracji tematycznej określone w ust. 4 obowiązują w ciągu całego okresu programowania, również w przypadku przenoszenia kwot z EFRR między

priorytetami programu lub między programami oraz podczas przeglądu śródkresowego zgodnie z art. [14] rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [nowe RWP].

6. W przypadku obniżenia przydziału środków z EFRR na dany program w ramach CP 1, CP 2 lub obu tych celów polityki w wyniku umorzenia zgodnie z art. [99] rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [nowe RWP] lub w wyniku korekt finansowych dokonywanych przez Komisję zgodnie z art. [98] tego rozporządzenia, przestrzegania wymogów koncentracji tematycznej określonych w ust. 4 nie poddaje się ponownej ocenie.

Artykuł 4

Zakres wsparcia z EFRR

1. Wsparcia z EFRR udziela się na:
 - a) inwestycje w infrastrukturę;
 - b) inwestycje w dostęp do usług;
 - c) inwestycje produkcyjne w MŚP;
 - d) sprzęt, oprogramowanie oraz wartości niematerialne i prawne;
 - e) działania informacyjne, działania komunikacyjne, analizy, tworzenie sieci kontaktów, współpracę, wymianę doświadczeń i działania związane z klastrami;
 - f) pomoc techniczną.

Ponadto można udzielać wsparcia na inwestycje produkcyjne w przedsiębiorstwa inne niż MŚP, o ile dotyczą one współpracy z MŚP w zakresie działań badawczych i innowacyjnych wspieranych na podstawie art. 2 ust. 1 lit. a) ppkt (i).

W kontekście realizacji celu szczegółowego w ramach CP 1, określonego w art. 2 ust. 1 lit. a) ppkt (iv), wsparcia z EFRR udziela się również na szkolenie, uczenie się przez całe życie i działalność edukacyjną.

2. W ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wsparcie z EFRR może obejmować również:
 - a) wspólne wykorzystywanie obiektów i zasobów ludzkich;
 - b) towarzyszące inwestycje miękkie i inne działania związane z CP 4 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, określone w rozporządzeniu (UE) 2018/xxxx [nowe EFS+].

Artykuł 5

Zakres wsparcia z Funduszu Spójności

1. Wsparcia z Funduszu Spójności udziela się na:
 - a) inwestycje na rzecz środowiska, w tym korzystne dla środowiska inwestycje związane ze zrównoważonym rozwojem oraz energią;
 - b) inwestycje w TEN-T;
 - c) pomoc techniczną.

Państwa członkowskie zapewniają odpowiednią równowagę między inwestycjami, o których mowa w lit. a) i b).

2. Kwotę przeniesioną z Funduszu Spójności do instrumentu „Łącząc Europę”²³ wykorzystuje się na projekty TEN-T.

Artykuł 6

Wyłączenie z zakresu EFRR i Funduszu Spójności

1. Wsparcia z EFRR i Funduszu Spójności nie udziela się na następujące cele:
- a) likwidacja lub budowa elektrowni jądrowych;
 - b) inwestycje służące redukcji emisji gazów cieplarnianych w ramach działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁴;
 - c) wytwarzanie, przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych;
 - d) przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014²⁵;
 - e) inwestycje w infrastrukturę portów lotniczych, z wyjątkiem regionów najbardziej oddalonych;
 - f) inwestycje trwałego składowania odpadów;
 - g) inwestycje w instalacje przetwarzania odpadów reszkowych;
 - h) inwestycje w zakresie produkcji, przetwarzania, dystrybucji, składowania lub spalania paliw kopalnych, z wyjątkiem inwestycji związanych z czystymi ekologicznie pojazdami w rozumieniu art. 4 dyrektywy 2009/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁶;
 - i) inwestycje w infrastrukturę szerokopasmową na obszarach, na których istnieją co najmniej dwie sieci szerokopasmowe o równoważnej kategorii;
 - j) finansowanie zakupu taboru na potrzeby transportu kolejowego, z wyjątkiem, gdy jest to związane:
 - (i) z realizacją obowiązku świadczenia usługi publicznej będącej przedmiotem procedury przetargowej zgodnie z rozporządzeniem 1370/2007 wraz ze zmianami,
 - (ii) ze świadczeniem usług transportu kolejowego na liniach w pełni otwartych na konkurencję, w przypadku gdy beneficjent jest nowym operatorem kwalifikującym się do finansowania na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [rozporządzenie w sprawie InvestEU].

²³ Odniesienie

²⁴ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE.

²⁵ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1).

²⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz.U. L 120 z 15.5.2009, s. 5).

2. Ponadto w ramach Funduszu Spójności nie wspiera się inwestycji w budynki mieszkalne, o ile inwestycje te nie są związane z promowaniem efektywności energetycznej lub korzystania z odnawialnych źródeł energii.
3. Kraje i terytoria zamorskie nie kwalifikują się do wsparcia z EFRR ani Funduszu Spójności, ale mogą uczestniczyć w programach w ramach celu Interreg zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu (UE) 2018/xxxx [EWT (Interreg)].

Artykuł 7
Wskaźniki

1. Wspólne wskaźniki produktu i rezultatu określone w załączniku I w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności oraz w razie konieczności wskaźniki produktu i rezultatu specyficzne dla danego programu stosuje się zgodnie z art. [12 ust. 1] akapit drugi lit. a), art. [17 ust. 3] lit. d) ppkt (ii) oraz art. [37 ust. 2] lit. b) rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [nowe RWP].
2. W przypadku wskaźników produktu wartość bazową ustala się na poziomie zero. Cele pośrednie określone na 2024 r. oraz cele końcowe wyznaczone na 2029 r. mają charakter kumulacyjny.
3. Zgodnie z wymogami dotyczącymi sprawozdawczości określonymi w art. [38 ust. 3 lit. e) ppkt (i)] rozporządzenia finansowego Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie informacje na temat wyników zgodnie z załącznikiem II.
4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 13 w celu wprowadzenia zmian w załączniku I służących dokonaniu niezbędnych dostosowań w wykazie wskaźników, które mają stosować państwa członkowskie, oraz wprowadzania zmian w załączniku II służących dokonaniu niezbędnych dostosowań dotyczących informacji o wynikach, które mają być przekazywane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

ROZDZIAŁ II
Przepisy szczegółowe dotyczące traktowania szczególnych
uwarunkowań terytorialnych

Artykuł 8
Zintegrowany rozwój terytorialny

1. Dopuszcza się udzielanie wsparcia z EFRR na zintegrowany rozwój terytorialny w ramach programów objętych oboma celami, o których mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [nowe RWP], zgodnie z tytułem III rozdział II tego rozporządzenia [nowe RWP].
2. Państwa członkowskie wdrażają zintegrowany rozwój terytorialny, przy wsparciu EFRR, wyłącznie w postaciach, o których mowa w art. [22] rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [nowe RWP].

Artykuł 9
Zrównoważony rozwój obszarów miejskich

1. W ramach EFRR wspiera się zintegrowany rozwój terytorialny w oparciu o strategię terytorialne, zgodnie z art. [23] rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [nowe RWP],

koncentrujące się na obszarach miejskich („zrównoważony rozwój obszarów miejskich”) w ramach programów objętych oboma celami, o których mowa w art. 4 ust. 2 tego rozporządzenia.

2. Co najmniej 6 % środków z EFRR na poziomie krajowym w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu”, z wyjątkiem środków na pomoc techniczną, przydziela się na zrównoważony rozwój obszarów miejskich w postaci rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, zintegrowanych inwestycji terytorialnych lub innych narzędzi terytorialnych w ramach CP 5.

W ramach odnośnego programu lub odnośnych programów określa się planowane kwoty na ten cel zgodnie z art. [17 ust. 3] lit. d) ppkt (vii) rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [nowe RWP].

3. Określony w ust. 2 odsetek środków przydzielany na zrównoważony rozwój obszarów miejskich obowiązuje w ciągu całego okresu programowania w przypadku przenoszenia kwot z EFRR między priorytetami programu lub między programami oraz podczas przeglądu śródkresowego zgodnie z art. [14] rozporządzenia (UE) 2018/xxxx [nowe RWP].
4. W przypadku obniżenia przydziału środków z EFRR w wyniku umorzenia zgodnie z art. [99] rozporządzenia (UE) nr [nowe RWP] lub w wyniku korekt finansowych dokonywanych przez Komisję zgodnie z art. [98] tego rozporządzenia, zgodności z ust. 2 nie poddaje się ponownej ocenie.

Artykuł 10

Europejska inicjatywa miejska

1. W ramach EFRR udziela się również wsparcia Europejskiej inicjatywy miejskiej, wdrażanej przez Komisję w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego.

Inicjatywa ta obejmuje wszystkie obszary miejskie i wspiera Program rozwoju miast w Unii Europejskiej.

2. Europejska inicjatywa miejska składa się z niżej wymienionych trzech części, z których wszystkie odnoszą się do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich:
 - a) wspieranie budowania potencjału;
 - b) wspieranie innowacyjnych działań;
 - c) wspieranie wiedzy, opracowywania polityki i działań komunikacyjnych.

Na wniosek jednego lub większej liczby państw członkowskich Europejska inicjatywa miejska może również wspierać współpracę międzyrządową w zakresie zagadnień miejskich.

Artykuł 11

Regiony najbardziej oddalone

1. Dodatkową alokację środków o specjalnym przeznaczeniu na regiony najbardziej oddalone wykorzystuje się do skompensowania dodatkowych kosztów ponoszonych w tych regionach wskutek jednego lub kilku stałych ograniczeń ich rozwoju, o których mowa w art. 349 TFUE.
2. W ramach alokacji, o której mowa w ust. 1, udziela się wsparcia na:
 - a) działania w zakresie określonym w art. 4;

- b) w drodze odstępstwa od art. 4 – działania obejmujące koszty operacyjne, mające na celu skompensowanie dodatkowych kosztów ponoszonych w regionach najbardziej oddalonych wskutek jednego lub kilku stałych ograniczeń ich rozwoju, o których mowa w art. 349 TFUE.

W ramach alokacji, o której mowa w ust. 1, można udzielać wsparcia na pokrycie wydatków na rekompensaty z tytułu realizacji obowiązku świadczenia usług publicznych oraz realizacji zamówień publicznych na usługi w regionach najbardziej oddalonych.

- 3. W ramach alokacji, o której mowa w ust. 1, nie udziela się wsparcia w zakresie:
 - a) operacji dotyczących produktów wymienionych w załączniku I do TFUE;
 - b) pomocy na rzecz przewozu osób dopuszczalnej na mocy art. 107 ust. 2 lit. a) TFUE;
 - c) zwolnień podatkowych i zwolnień z obciążeń socjalnych;
 - d) obowiązków świadczenia usług publicznych niewypełnionych przez przedsiębiorstwa oraz w przypadkach działania państwa w ramach sprawowania władzy publicznej.

ROZDZIAŁ III

Przepisy końcowe

Artykuł 12

Przepisy przejściowe

Rozporządzenia (WE) nr 1300/2013 i (WE) nr 1301/2013 oraz wszelkie akty przyjęte na ich mocy mają nadal zastosowanie do programów i działań wspieranych w ramach EFRR lub Funduszu Spójności w okresie programowania 2014–2020.

Artykuł 13

Wykonywanie przekazanych uprawnień

- 1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
- 2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 7 ust. 4, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
- 3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 7 ust. 4, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
- 4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi

w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.²⁷.

5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 7 ust. 4 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 14
Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

²⁷ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 13.